

Oponentský posudek na diplomovou práci

Název diplomové práce: **Alternativy povolovacího režimu provádění staveb**
Diplomantka: **Jan Fikar**
Vedoucí: JUDr. Ing. Josef Staša, CSc.
Oponent: JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

I.

Práce je zdařilá.

Účelem i předmětem práce je analýza dvou nových („moderních“) institutů stavebního řádu. Jednak veřejnoprávní smlouvy o provedení stavby (část první práce). Jednak tzv. zkráceného stavebního řízení, jehož podstatou je certifikát autorizovaného inspektora (část druhá práce). Oba tyto instituty představují v novém stavebním zákoně (č. 183/2006 Sb.) hmotně-právní i procesně-právní alternativy ve vztahu k „tradičnímu“ institutu povolení staveb, kterým je stavební povolení vydávané ve stavebním řízení. Název práce – ve vztahu k jejímu obsahu – ovšem není vyjádřen příliš přesně, neboť ohlašování staveb podle § 104 a násl. stavebního zákona je rovněž „*alternativou povolovacího režimu provádění staveb*“ (ale to jen na okraj).

Jde o téma, které je velmi aktuální a zároveň značně obtížné. Obtížnost je důsledkem především tří faktorů. Za prvé, oba instituty představují ve stavebním řádu zcela nové, nepůvodní druhy správní činnosti. Za druhé, ve stavebním zákoně jsou upraveny nedostatečně (veřejnoprávní smlouva), resp. nelogicky a ústavně pochybně (certifikát autorizovaného inspektora), takže vyvolávají v teorii otázky a v praxi zmatek i nespravedlnost. Za třetí, v teorii správního práva nejsou výrazněji rozpracovány. Nadto, jde o instituty dosti speciální, které vyžadují dobrou znalost obecných základů i širších souvislostí správního práva. Myslím, že se autor se všemi těmito problémy velmi dobře vyrovnal.

Oba instituty autor analyzuje ve dvou rovinách. Za prvé, v rovině platné zákonné úpravy, a to poměrně kriticky na základě názorů a závěrů z teorie i judikatury z uplynulých 5 let účinnosti (nového) stavebního zákona. Za druhé, v rovině připravované zákonné úpravy obsažené ve vládním návrhu novely stavebního zákona, který je v současné době projednáván Poslaneckou sněmovnou (sněmovní tisk č. 573).

Práce podává poměrně ucelený pohled na právní povahu i praktické fungování obou institutů, stručně a jasně popisuje jejich přednosti, analyzuje jejich současné nedostatky a rizika a vysvětluje možnosti zlepšení.

Autor zpracoval většinu dostupné literatury i dosavadní judikatury. Z obojího umí vybrat a využít to, co je pro jeho téma podstatné. Pochválně cituje prameny. Systematika jeho práce je logická a přehledná. Vyjadřuje se jasně, poměrně stručně a srozumitelně (autora ovšem nelze pochválit za sloveso „*nadefinovat*“ na str. 40; doslovná citace zákonného ustanovení v poznámce pod čarou č. 119 na str. 40 by měla být v uvozovkách). Práce se celkově dobře čte a je informačně hodnotná.

Metodologicky bych mu doporučil (tedy nikoli vytkl) dvě věci. Za prvé, autor ve většině svých úvah nebo analýz vychází z publikovaných literárních nebo judikатурních pramenů, jejichž názory či závěry vesměs přebírá jako pravdy. Myslím, že by mohl častěji a v širší míře o těchto „pravdách“ polemizovat, resp. klást si i vlastní otázky, na které dosud žádná publikovaná „pravda“ nedopadá. (Tak např. na str. 37 zcela neutrálně cituje větu z důvodové zprávy k návrhu novely, která zdůvodňuje, proč napříště stavební zákon nebude umožňovat, aby stavební úřad označil v územním rozhodnutí určitou stavbu jako nezpůsobilou pro zkrácené stavební řízení: „*Vyloučení tohoto institutu ... územním rozhodnutím ... znamená vyloučení zákonného institutu podzákonnými akty, což není přípustné.*“)

K obsahu práce mám tyto dílčí připomínky či otázky:

Na str. 1: Podle mého názoru autor nesprávně interpretuje princip subsidiarity podle správního řádu (zákona č. 500/2004 Sb.). V dané souvislosti lze o principu subsidiarity uvažovat, ovšem nikoli ve smyslu správního řádu, resp. jeho § 1 odst. 2.

Na str. 12: Možná, že smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy podle § 116 stavebního zákona je stát, neboť obecní úřad ji uzavírá v rámci přenesené působnosti, tj. delegované státní správy.

Na str. 20: Lhůta k podání podnětu k zahájení přezkumného řízení je prekluzivní, nebo pořádková? Jaké právní důsledky má její marné uplynutí pro stranu veřejnoprávní smlouvy, která podnět podává?

Na str. 22: Jsou podmínky pro provedení a užívání stavby, dohodnuté ve veřejnoprávní smlouvy, oddělitelné od zbytku obsahu veřejnoprávní smlouvy? Autor se oddělitelností jednotlivých obsahových částí (náležitostí) veřejnoprávní smlouvy blíže nezabývá.

Na str. 22: Podle mého názoru je pochybný právní názor, podle něhož zrušení veřejnoprávní smlouvy v přezkumném řízení nevede k zániku právních vztahů, které na jejím základě vznikly (i z hlediska § 99 správního řádu by takové přezkumné řízení nedávalo smysl). Na základě čeho to autor dovozuje?

Na str. 23: Jak by autor řešil ochranu práv dotčeného souseda, který v rozporu se zákonem nebyl přizván k vyslovení souhlasu s veřejnoprávní smlouvou? Mohl by podat návrh na deklarování neúčinnosti veřejnoprávní smlouvy?

Na str. 29, 52-53: Z pohledu § 146 odst. 2 stavebního zákona by se mohlo zdát, že autorizovaný inspektor není orgánem, vykonávajícím státní správu, ale orgánem, vykonávajícím (jinou) nestátní veřejnou správu. Z čeho autor dovozuje, že vykonává státní správu? Jen z toho, že podle zákona používá státní znak ČR?

Na str. 38: Jaký smluvní typy podle obchodního zákoníku (zákona č. 513/1991 Sb.) dopadají na obsah závazku autorizovaného inspektora v tzv. zkráceném stavebním řízení vůči stavebníkovi? Myslím, že autor jeden z nich opominul.

Na str. 45, 47-49: Autor – v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu – dovozuje, že certifikát oznámený stavebnímu úřadu opravňuje stavebníka provést stavbu. Nastupuje (popřípadě zaniká) tento právní účinek i tehdy, když stavební úřad usnesením

rozhodne o nezpůsobilosti stavby pro zkrácené stavební řízení podle § 117 odst. 4 in fine stavebního zákona? Vydává stavební úřad toto usnesení z moci úřední, nebo na žádost?

Prosím, aby autor zaujal stanovisko k otázkám, které jsem položil výše v textu posudku.

Uzavírám, že předložená diplomová práce splňuje všechny požadavky stanovené na práci tohoto typu.

II.

Na základě výše uvedených skutečností **doporučuji** předloženou diplomovou práci **k obhajobě** a s výhradou průběhu obhajoby ji navrhuji klasifikovat známku „**výborně**“.

V Praze dne 25.5.2012

JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.
Katedra správního práva a správní vědy PF UK v Praze